

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національна Академія педагогічних наук України
Інститут філософії Академії наук Республіки Білорусь
Інститут філософії, політології і права Академії наук Республіки Таджикистан
Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. П. Василенка
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

*Присвячується 15-річчю Кафедри ЮНЕСКО
«Філософія людського спілкування».*

Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи

Третя Міжнародна наукова конференція

Харків 2011

МЕТОДИ РОЗВИТКУ ГНОСТИЧНИХ УМІНЬ У СТУДЕНТІВ

На сучасному етапі в освіті України втілюються нові системно орієнтовані педагогічні технології, які спрямовані на забезпечення процесу розвитку особистості. Це зумовлює розширення професійних функцій викладача і, відповідно, підвищення вимог до особистісних якостей студента – майбутнього професіонала. В основі оволодіння знаннями та професійними навичками лежать гностичні здібності людини, рівень розвитку яких є важливим показником зростання професіоналізму [2].

Гностичні здібності – особистісні якості, що забезпечують людині, з одного боку, швидке та точне розпізнавання предметів та явищ, а з іншого – успішне застосування отримання набутих знань у майбутній діяльності [1,56].

Розвивання гностичних здібностей студентів базується на розвитку в них гностичних вмінь.

М. Джонс визначає розвиток гностичних умінь як «дії з боку викладача чи навчального матеріалу, що допомагають студентові обробляти інформацію» [3, 62].

Щоб допомогти студентам розвивати та застосовувати гностичні вміння, викладач повинен вміло керувати пізнавальним процесом, уникати спрощених, примітивних дій при вирішенні завдань, використовувати кращі технології, розвивати адекватну базу загальних та професійних знань, а також навчати стратегій вирішення проблем різного плану у професійній діяльності.

Невід'ємною частиною гностичного навчання є акцентування на окремих темах, які корелюють із набутими знаннями з певної дисципліни і знання яких можуть бути застосовані на заняттях з інших дисциплін. Інструкції можуть бути «прямими», у тому розумінні, що викладач зазначає, що саме слід вивчити, або «непрямими», за яких студент сам визначає, яких знань йому бракує для вирішення проблеми. За стратегії ефективного навчання викладач

виступає посередником, він допомагає студентам активізувати набуті знання, обрати стратегію навчання, подає матеріал, контролює його засвоєння.

Основна проблема, з якою стикаються викладачі у процесі розвитку гностичних здібностей студентів, полягає в тому, що лише дати знання з предмета недостатньо. Студентів слід навчити як застосовувати набуті знання, як автоматично переносити їх у нові ситуації. Серед факторів, що впливають на розвиток гностичних вмінь, тобто на здатність узагальнювати та застосовувати набуті знання, виділяють:

- ступінь опанування знань з предмету;
- розуміння, в яких ситуаціях ці знання можна застосовувати;
- вміння модифікувати набуті знання у вирішенні різних проблемних ситуацій;
- можливість якомога частіше вправлятися у новому матеріалі;
- переконання, що набуті гностичні вміння будуть корисними у новій ситуації.

Розвиток гностичних умінь сприяє розкриттю творчого потенціалу студентів, що, в свою чергу, стимулює інші (комунікативні, мисленнєві) здібності студентів. Тому зміст діяльності викладача у вищій школі полягає в тому, щоб побудувати навчальний процес студентів таким чином, забезпечити засвоєння системи знань, практичних умінь та навичок, розвиток пізнавальних здібностей і здатність застосовувати ці вміння у майбутній професійній діяльності.

Література:

1. БРОДОВСЬКА В.Й. ТЛУМАЧНИЙ СЛОВНИК ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ / БРОДОВСЬКА В.Й. – К.: ПРОФЕСІОНАЛІ ВД, 2005. – 224 С.
- 2 Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: ПитерКом, - 1988. – 688 с.
3. Jones M. Development of cognitive skills // Educational Psychology. — Oxford: Oxford University press., 2008. – P. 256 - 262.

СЕКЦІЯ 2. Філософія людського спілкування в системі життєвих цінностей

- Белокрылова В.А.** «Жизненная философия» военного поколения: понять, сохранить, приумножить.
- Вашдышев В.Н.** Проблемы общения: новая реальность информационного общества
- Вандышева-Ребро Н.В.** Реальное и виртуальное в человеческом общении
- Грабар Н.Г.** Спілкування у системі соціальної взаємодії: умови розвитку та трансформації
- Гриценко О.С.** Розвиток комунікативних здібностей студентів в процесі навчання
- Зінченко А.В.** Сутність, функції та структура комунікативної толерантності студента – майбутнього педагога
- Зубелевич Я.П.** Генрих Эльзенберг о человеческом общении как основе философии ценности
- Кучер А.В.** Структура професійного спілкування фахівця агроекономічного профілю
- Лобачова С.В.** Методика розвитку гностичних умінь у студентів
- Переломова О.С.** Реалізм, спілкування, творчість
- Петрухно Ю.Є.** Етично-правове забезпечення взаємодії в сучасній бібліотеці
- Романова І.В.** Особливості викладання риторики у вищій школі
- Сломський В.С.** Познание как общение
- Снігурьова І.І.** Сучасний етап культури мовлення молоді як ризик погіршення професійного розвитку випускників вищих закладів
- Тараненко Л.І., Омельченко Г.Ю.** Культура спілкування як фактор соціалізації студента

СЕКЦІЯ 3. Соціальні аспекти педагогіки в системі вищої технічної та гуманітарної освіти

- Романовський О.Г.** Формування культури управління як завдання освіти
- Бокшань А.І., Бокшань І.І.** Виховний аспект мовної освіти в контексті гуманізації суспільства
- Воробьова Є.В.** Сутність взаємодії в системі “викладач-студент” в умовах другої вищої освіти з менеджменту
- Гончаренко Т.Є.** Соціально-гуманітарна роль іншомовної підготовки інженерів
- Данченко І.О.** Гуманізація технічної освіти як одна з умов її вдосконалення
- Дишкант Т.М., Попова Л.М., Зюкіна Г.В.** Проблемы образования как процесса социализации
- Зімарєв Д.І.** Сутність професійної підготовки психологів у сучасному світі
- Касярум К.В.** Оцінка сформованості комунікативної компетенції майбутніх викладачів вищої школи
- Левченко Я.Е.** Соціальна активність особистості у системі вищої освіти